

Моята визия за бъдещите тенденции в телемедицинските решения?

Яна Манева

Телемедицина е сравнително нов термин за обозначение на системи, прилагачи електронна здравна и медицинска информация и комуникационни технологии, за експертна подкрепа на здравни и медицински казуси, когато участниците са разделени и са на разстояние. Тя обединява доставчици на здравни дейности и специалисти. Телемедицината не е нова концепция. Тя е съществувала във времето под формата на телефон и факс апарати. През последните години, с направените подобрения по отношение на достъпа, развитието на технологиите и комуникационните системи, тя разширява своя обхват, като осигурява една добра експертна алтернатива. Тя е система от: технически устройства за запис и отвеждане данни на разстояние, за „дистанционно обръщане” към специалисти + технологии за вземане на медицински решения + експерт за интерпретация на специализираната информация + споразумение в реално време за мениджмънта на пациента от това разстояние при тези условия. Основна задача на телемедицината е да осигури качествена медицинска помощ за всички пациенти, независимо от тяхното местонахождение и социално положение.

Тя може да бъде представена с няколко основни версии :

- медицински измервания и регистрации;
- здравен мониторинг;
- дистанционни услуги (телеприсъствие, телеподкрета, телесестринство, версии на дистанционно управление и мн. др).

Като определение за телемедицина можем да дадем и следното: осигуряване на здравни грижи и услуги, клинична информация и обучение от разстояние, използвайки телекомуникационни технологии, в периода преди появата на интернет. Според някои автори сведения за появата на термина има още отпреди 30 години. Употребяван е в някои групови терапии, обучения, телеметрия и други. В повечето случаи обаче в целия този процес липсва каквато и да било интерактивност, а също и участие на лекар. Целта на телемедицината е гарантиране за пациента отдалечен достъп до качествени медицински услуги от специалист.

Перспективи за подобряване качеството на живот :

- *Напредък в предоставянето на медицински услуги*

Телемедицинските технологии позволяват консултации със специалисти в реално време, направо в домовете на пациентите и така се елиминира значителна част от пътуването на здравните лица до отдалечените райони.

- *Спестяват се средства в местната икономика*

Телемедицината спомага за осигуряване на здравни услуги на местно ниво, така че да не се налага хората да пътуват извън местата, които населяват.

Разходите за здравеопазване заемат значителна част от всяка местна икономика, особено в отдалечени райони, така че, колкото повече от парите се запазят в общността, толкова по-добре ще бъде местната икономика.

институции с модерни далекосъобщителни услуги за целите на телемедицината и така да се осъществят партньорства чрез видео-възможности с образователни институции за обучение на повече местни хора за работа в областта на здравеопазването.

Пациентски перспективи:

- *Достъп до здравни грижи*

Използване на телемедицински услуги осигурява достъп до качествено здравно обслужване, особено в полза на жителите на отдалечените райони. Те заслужават да имат достъп до здравни услуги, какъвто имат хората, населяващи градските райони. * *Над 55 милиона души (20% от населението на САЩ) живеят в селските райони. Америка прави всичко възможно да осигури качествени местни здравни грижи за тях.*

- *Спестяване на време, пътуване и други разходи*

Често на хората от изолираните райони се налага да пътуват до градовете за медицински консултации. Чрез внедряването на телемедицински съоръжения в отдалечените райони се спестяват транспортни разходи, пътни разноски, както опазване на околната среда, като се елиминират голяма част от наложителните пътувания.

- *Здравеопазване по домовете (Telehome)*

Въпросното здравеопазване по домовете се отнася за пациенти, които са изписани от болница, но се нуждаят от допълнителни медицински грижи, докато се възстановят. Проучвания доказват, че чрез *Telehome* медицинските сестри „посещават“ повече пациенти за един ден и струва с 30-35% по-евтино в сравнение с традиционните домашни посещения.

Лекарски перспективи:

- *Намаляване на лекарски грешки/Точност на диагнозата*

Чрез телевръзка е много по-лесно един лекар да получи второ мнение от колега за диагноза на пациент. Това ще намали случаите на неправилно лекуване.

- *Продължаващо медицинско образование/Обучение през целия живот*

Телемедицината може да подобри образователните възможности на доставчиците на здравни грижи и пациентите без да се налага да минават големи разстояния и да губят ценно време.

Икономически перспективи :

- *Намаляване разходите за персонал в болниците;*
- *Икономии за транспорт на пациенти, които в противен случай трябва да пътуват редовно до града;*
- *Спестявания за пациенти*
- *Увеличаване използването на местните допълнителни медицински услуги (лаборатории, аптеки и др.), тъй като пациентите не пътуват до други общини за първоначалното им обслужване.*

1. *Личностни промени* – ангажират професионалистите от всички медицински специалности и здравите и болни потребители:

- промяна в професионалната характеристика на медицинските и здравни експерти – те са в нова роля на социално ангажирани, работещи в

интердисциплинарни екипи, компютърно образовани и с пазарно поведение професионалисти

- социална интелигентност – умения за междуличностно общуване, самостоятелно здравно мотивиране
- ново социално познание и поведение – практически знания за функционирането на здравния ресор
- сомоосъзнатост – разпределеност на вниманието.

2. *Здравна сигурност* - тя е част от националната сигурност и ангажира държавата да предостави достъп до професионална експертиза за получаване на здравни грижи и услуги.

- личният здравен мениджмънт – променена е социалната роля на индивида, който е заинтересуван от възможността сам да инициира своя здравословен режим
- дистанционната медицината – от грижи към загриженост
- *eHealth* като вариант на *High-tech medicine*
- здравно осигуряване – задължителна и доброволна инвестиция.

3. *Социализация* - роля на социалните връзки и споделянето.

- промяна в характера на социалните взаимодействия – в начина на свързване с другите, когато те са сродни души или професионално ангажирани с нас - т.е. очаквано е тези контакти да са ни полезни и важни, предлагащи търсеното знание и помощ
- здравна емпатия – социалните контакти изпълняват ролята на модулатори, които поддържат емоционалния баланс, а от там и физическата кондиция.
- новите здравни културни практики – здравните ценности са подвижна и зависима културна регулация, обусловена от общата динамика и качество на живот в обществото
- ролята на неформалните мрежи- лечебната сила на емоционалната подкрепа
- формиране на нов социален усет и умения: синхронизация
- самопредставяне.

Употребата на компютърни мрежови технологии и телекомуникации в система на обучението предлага възможности

- достъп до всякакви източници на информация – научни, обществени, държавни, правителствени
- контакти с колегиални общности и специалисти, свързани с нея, които имат възможност да рецензират и оценяват резултати и постижения
- участие в електронни конференции, с всички произлизащи от това информационни привилегии
- абсолютна индивидуализация на всеки процес на самообучение и преквалификация
- поддържане на действителна обратна връзка с избрани експерти и институции за пожелан вид сътрудничество

- изумителна скорост на диалогови контакти и получаване на готови информационни компоненти, подкрепа и доказателствени и статистически резултати по задания.

Телемедицинските технологии позволяват консултации със специалисти в реално време, направо в домовете на пациентите и така се елиминира значителна част от пътуването на здравните експерти до отдалечени райони. Спестяват се средства в местната икономика. Разходите за здравеопазване заемат значителна част от всеки местен бюджет, а правата на гражданите, както и на хората претърпели бедствия, аварии, при специални режими на живот и работа, следва да бъдат предоставяни. В отдалечените райони има голям недостиг на медицински персонал и по-специално на медицински сестри, а в същото време има и голяма безработица и бедност. Един от начините за справяне с този проблем е оборудване на местните болнични институции с модерни далекосъобщителни услуги за телемедицински цели и така осъществяване партньорства чрез видео-консултации, телеконференции, персонално обсъждане на сложни и спешни казуси, както и връзки с образователни институции за обучение на повече местни хора и експерти.

Българското здравеопазване, както в повечето страни по света, е изправено пред проблеми, свързани с предоставяне на специализирани здравни дейности в провинциални и слабо развити региони. Телемедицинският опит на световните лидери, а дори и на по-малки държави, могат драматично да подобрят и решат до известна степен тези затруднения.